

Nieuwsbrief

maart 2021

Eerste Vereniging
van Vogelvrienden

Almere. Sinds 1983

COLOFON:

BESTUUR

Voorzitter
Rob Kristel
robkristel@kpnmail.nl
036-5360308 / 06-46140291

Secretaris / ledenadministratie
Piet Stigter
vogelverenigingalmere@gmail.com
036-5400460

Penningmeester
Ina Kristel-Snip
robkristel@kpnmail.nl
036-5360308
Bankrekening:
NL05 INGB 0005 3391 01

LEDEN VAN VERDIENSTEN

Edwin Mous
Piet Stigter

COMMISSIES

Commissaris communicatie
Lex Meulenbroek
lex.meulenbroek@upcmail.nl
036-8442761

Commissaris Ringen
hjvdbrug28@hotmail.com
036-8447904 / 06-14678193

TT-commissie
Edwin Mous en Wim Veldhuis

Webmaster
Henk van Hulst
materiaal@vogelverenigingalmere.nl
06-53686672

TT-secretaris Rob Kristel
robkristel@kpnmail.nl
036-5360308 / 06-46140291

Henk van Hulst
Materiaalcommissie
materiaal@vogelverenigingalmere.nl
06-53686672

Wim van Lint Redacteur nieuwsbrief
w.j.v.lint@kpnmail.nl
036-5347311

Berichten van de secretaris

Het is alweer enige tijd geleden dat u een 'Beoogd rooster' voor de activiteiten in 2021 hebt ontvangen. De verwachting/hoop was dat we in maart wel weer bij elkaar konden komen.

Helaas ziet het er naar uit dat dat nog steeds niet mogelijk zal zijn. Om te voorkomen dat we, net als vorig jaar, elke maand een 'slecht nieuwsbericht' moeten rondsturen zullen we de activiteiten tot nader bericht opschorten.

Zodra het ook maar enigszins mogelijk is dat we iets kunnen organiseren zult u daar tijdig een bericht over krijgen.

Gelukkig hoeven onze vogels zich niets aan te trekken van welke beperkte bepaling, ons door de regering opgelegd dan ook. Zij gaan gewoon hun gang en verschillende leden zijn al druk bezig met (de voorbereidingen van) het broedseizoen. Heel veel succes gewenst en hopelijk kunnen/mogen we straks weer een mooie tentoonstelling organiseren.

Piet Stigter

De ledenadministratie

In de afgelopen tijd hebben de volgende leden zich afgemeld. Jammer, maar ze zijn, om verschillende redenen, gestopt met hun vogelhobby.

- N.M Bawoek R.A.E. van Dantzig S. Markenstein en J. Rijst

De volgende nieuwe leden mogen we hartelijk welkom heten!

- T.W.F. (Theo) Vermeulen
Op mijn vraag welke vogels hij heeft, schreef hij:
"Ik heb uitsluitend kanaries, wildzang en bastaarden voor mijn plezier. Ik kweek er wel mee en misschien doe ik mee met een tentoonstelling ooit. Ik kom hierop nog terug."
- D. (David) Pointon
David is een (Engelse) vriend van ons lid Rashid Popal en kweekt -net als hij- Harzers.
- R.A.Z. (Raigny) Jozephia
Raigny is vorig jaar begonnen met het houden en kweken van Agaporniden.

advertentie

Vrijehuizenmarkt
makelaars & taxateurs

Neem gerust contact met ons op.
Wij helpen u graag.
036-8452628

Onze facebook-pagina

U weet natuurlijk dat onze vogelvereniging een eigen facebook-pagina heeft die is te vinden onder:

<https://www.facebook.com/groups/714891312522295/?ref=share>

Het is logisch, dat u als lid van onze vereniging ook lid wil worden van deze onze eigen facebook-pagina. Zodat u al het wel en wee van uw vogelliefhebberij kunt delen met iedereen, die facebook bezoekt. Wie bekend is met facebook, weet hoe een aanmelding gebeurt. Voor degenen, die hiermee onbekend zijn, wijst de pagina de weg. Komt u er toch niet uit? Neem even contact op met Henk van de Brug.

Het gehoor van vogels.

Door: A. Lemmens. 2018.

Het gehoor van vogels kent meerdere belangrijke facetten bij het functioneren van vogels. Het gehoor van een vogel, binnen de eigen soort, staat in nauw verband met de draagwijdte van het geluid dat de soorten voort brengen. Om te kunnen overleven is het van groot belang dat een vogel via het gehoor de omgevingsgeluiden goed en snel kan waarnemen om hier goed en snel op te kunnen reageren. Vogels hebben een uniek functionerend gehoorsysteem wat in de loop van dit artikel zal duidelijk worden. Veel vogels brengen een hard geluid voort. Bijvoorbeeld de kwartelkoning. Zijn roep heeft een sterkte van 100 decibel. Ter vergelijking, op een korte afstand, heeft een normaal gesprek tussen twee mensen een sterkte van 70 decibel, een ambulance brengt zo'n 150 decibel voort. Een kwartier lang de roep van de kwartelkoning ondergaan heeft gehoorschade tot gevolg. Je kunt je dan afvragen waarom de kwartelkoning dan zelf geen gehoorschade oploopt door zijn eigen roep van die 100 decibel. Hij zit tenslotte het dichtst bij zijn eigen roep. Voor het eerst is in de 19de eeuw hier onderzoek naar gedaan. Zowel bij de kwartelkoning als bij de Auerhaan is er een reflex waardoor een dun huidvlies in de oopening het geluid van hun zelf wordt gereduceerd. Later onderzoek bij een serie vogelsoorten toont aan dat door het opensperren van de snavel bij zang en roep de spanning van het trommelvlies verandert waardoor het eigen geluid gereduceerd wordt. Geluid wat vogels voort brengen of het nu zang of roep is, hebben dezelfde functies. Enerzijds om andere mannetjes te laten schrikken met de mededeling van dit is mijn territorium en anderzijds om de vrouwtjes op te roepen naar hem toe te komen om zich te kunnen voortplanten. De roep en de zang van vogels draagt ver. De vogel die zijn roep of zang het hardst laat horen, wel drie tot vijf kilometer, zijn de Roerdomp en de Kakapo. De Kakapo is een niet vliegende papegaai die leeft in Nieuw-Zeeland. De meeste vogels produceren hun zang of roep met het orgaan Syrinx, het strottenhoofd. De Roerdomp bijvoorbeeld maakt geluid met zijn slokdarm door lucht uit te stoten. Van de zangvogels is de nachtegaal de vogel die het luidst zingt.

Ze brengen 90 decibel voort. Om te kunnen vaststellen wat vogels horen gaan we af op hoe vogels reageren op bepaalde geluiden. De testen hiervoor worden gedaan met vogels in een beschermd milieu zoals Zebra's, kanaries en Parkieten. Deze vogels worden bepaalde taken aangeleerd zoals tegen een sleutel pikken als ze een geluid horen. Als beloning krijgen ze dan wat voedsel. Als dit vaak achter elkaar goed gaat men er van uit dat de vogel het geluid hoort of onderscheid kan maken tussen verschillende geluiden. Ondanks dat het makkelijk lijkt is het onderzoek naar het gehoor van vogels nog weinig gedaan in vergelijking met het zicht van vogels. De oorzaak hiervan ligt er in dat vogels geen uitwendige oren hebben net als de meeste gewervelde dieren. Het belangrijkste deel van het oor bij vogels bevindt zich diep in de schedel. De belangrijkste factor dat we van het gehoor van vogels weinig weten is dat er te weinig commerciële belangstelling voor is. De eerste echte onderzoeken aan vogels met betrekking tot het gehoor zijn gedaan in 1616 bij een gans. Toen werden de semicirculaire (halfronde) kanalen in het binnenoor ontdekt. Vogels hebben één bot in het middenoor in plaats van drie zoals bij de mens. Tot nu toe is men niet verder gekomen dan de beschrijving van het oor. Veel meer tijd zou het vergen om het functioneren te begrijpen. Zelfs in 1948 ging men er nog vanuit dat het gehoor bij vogels zo goed als geen rol speelde in het functioneren van de vogel. Vanaf de veertiger jaren van de vorige eeuw heeft het inzicht in het gehoor van vogels een sprong gemaakt. Dat kwam door spectaculaire vorderingen in het inzicht van de vogelzang. Men ontdekte dat vogels niet alles wat ze horen op het gebied van de zang kunnen aanleren, maar dat vogels een genetische mal meekrijgen voor wat ze leren en hoe ze gaan zingen. Het horen en leren zijn processen die nauw samen werken. Zowel bij vogels als zoogdieren bestaat het oor uit drie delen. Het buitenoor, het middenoor en het binnenoor. Het buitenoor bestaat uit de gehoorgang bij zoogdieren. Vogels hebben geen oorschelp. Vogels hebben een gehooropening aan beide kanten van de kop wat ook buitenoor genaamd wordt. Het middenoor bestaat uit het trommelvlies en een of drie gehoorbeentjes. Het binnenoor bestaat uit het met vocht gevulde slakkenhuis.

advertentie

**DIEREN- EN VOGELHANDEL
ROB VAN HAZENDONK B.V.**

1^e Tieflaarsestraat 19 - 4182 PC Neerijnen
Telefoon: 0345 – 569 374 Fax: 0345 – 569 137
Mobiel 1: 06 – 542 801 52 Mobiel 2: 06 – 502 522 15

e-mail: robvanhazendonk@planet.nl
Website: www.robvanhazendonk.nl

Het geluid, wat eigenlijk akoestische druk is, komt het buitenoor binnen. Gaat dan via de gehoorgang naar het trommelvlies en via de kleine gehoorbeentjes naar het binnenoer. Hier in het slakkenhuis, komt de vloeistof, vocht, in trilling.

Door deze trilling worden er microscopisch kleine cellen in het slakkenhuis geactiveerd die via de gehoorzenuw signalen naar de hersenen sturen. Daar worden de signalen gedecideerd en omgezet in geluid. De vier grote verschillen tussen de oren van mensen en die van vogels zijn: het best zichtbare verschil is dat de vogel geen oorschelp (Pinna) heeft. Vogels hebben ooropeningen die vaak niet te zien zijn omdat ze afgedekt worden door de oorveren. De ooropeningen bevinden zich achter en onder het oog. Bij vogels met veren op hun kop, er zijn ook vogels die geen veren op hun kop hebben, denk maar aan de gieren, verschillen de oorveren met de veren die er naast liggen. De oorveren glanzen nogal ten opzichte van de andere veren.

Dat zou kunnen betekenen dat de lucht makkelijk langs de oorveren glijden, waardoor de windruis niet de ooropening bereikt waardoor de vogel hoort tijdens het vliegen. De luchtstroom langs de oren wordt weg gefilterd op deze wijze. Bij zeevogels verhinderen de gladde oorveren dat het water tijdens het duiken niet in de oren loopt. Waarom vogels geen oorschelp (Pinna) hebben is niet duidelijk. Vogels zijn ontstaan uit reptielen, die hebben ook geen oorschelpen. Het is dus waarschijnlijker dat oorschelpen bij zoogdieren een evolutionaire aanpassing, in tegenstelling tot dat vogels hun oorschelp zijn kwijt geraakt in de loop van de tijd. De aanpassing van de oorschelp bij zoogdieren is hoogst waarschijnlijk ontstaan bij de nachtdieren om beter te kunnen horen. Vroeger werd gedacht dat met oorschelpen vliegen onmogelijk zou zijn. Dit is te weerleggen met het feit dat vleermuizen wel oorschelpen hebben en toch, wel niet snel, kunnen vliegen.

Het ontbreken van oorschelpen heeft invloed op hoe goed vogels kunnen horen. Ja, ga maar na, als wij met een hand aan het oor naar iets luisteren komt het geluid beter binnen door de hand die we aan ons oor houden. Op deze manier vergroten we onze oorschelp en komt het geluid beter binnen. Dus geen oorschelp zal weldegelijk invloed hebben op hoe goed vogels kunnen horen. Deze invloed zal zeker zijn bij het bepalen van welke kant het geluid komt. Het tweede verschil is dat zoogdieren drie kleine botjes in het middenoor bezitten en vogels maar één botje, wat ook zo is bij reptielen, waar vogels van afstammen. Het derde verschil is gelegen in het binnenoor, wat de plek is waarin het eigenlijke horen plaatsvindt. Het binnenoor wordt beschermd door bot en bestaat uit de halfronde kanalen en het slakkenhuis. De halfronde kanalen zijn ook deel van het evenwichtsorgaan. Bij zoogdieren is dit slakkenhuis spiraalvormig en bij vogels is het recht of licht gebogen. Binnenin het slakkenhuis bevindt zich het basilair membraam dat bedekt is met heel veel minuscule kleine haarcellen. Deze haarcellen zijn gevoelig voor trillingen. Als er geluid is ontstaat er in de lucht een schokgolf. De schokgolf, luchtverplaatsing, bereikt via de gehoorgang van het buitenoor het trommelvlies. Daardoor wordt het gehoorbeentje in trilling gebracht. De ontstane trilling verplaatst zich dan naar het begin van het binnenoor en het slakkenhuis. Door de schokgolf in de vloeistof, waarmee het slakkenhuis is gevuld, buigen de haren van de haarcellen waardoor een signaal afgegeven. Dit signaal wordt naar de hersenen verzonden. Geluiden met een verschillende frequentie bereiken verschillende delen van het slakkenhuis en stimuleren dan verschillende haarcellen. Bij hoogfrequente geluiden wordt de onderkant van het basilair membraam in trilling gebracht. Bij laagfrequente geluiden wordt juist de andere kant van het basilair membraam in trilling gebracht. Bij zoogdieren is het slakkenhuis lang omdat het in spiraalvorm is opgebouwd.

Bij vogels is het slakkenhuis korter dan bij zoogdieren en licht gebogen.

Bij een Kanarie is het slakkenhuis maar twee millimeter en bij een muis zeven millimeter. Een verklaring voor dat verschil is dat een gedraaide vorm, spiraal, slakkenhuis het gemakkelijker maakt om laagfrequente geluiden op te vangen. Alle zoogdieren maken immers laagfrequente geluiden. In de periode 1842 – 1919 zijn de eerste onderzoeken gedaan aan het binnenoor van vogels. Hoe gevoelig een vogel hoort is af te leiden aan de lengte van het basilair membraam in het slakkenhuis. Grotere vogels hebben een groter slakkenhuis. Hierdoor zijn grotere vogels zeer gevoelig voor laagfrequente geluiden. Kleinere vogels hebben kleiner slakkenhuis en zijn hierdoor gevoeliger voor hoogfrequente geluiden. Voorbeelden hiervan zijn: Zebravinken wegen 15 gram en heeft een basilair membraam van 1,6 millimeter, Parkiet weegt 40 gram met een basilair membraam van 2,1 millimeter, Duif weegt 500 gram met een basilair membraam van 3,1 millimeter, Jan van Gent weegt 2500 gram met een basilair membraam van 4,4 millimeter, Emoe weegt 60 kilogram met een basilair membraam van 5,5 millimeter. Aan de hand van de afmetingen van het slakkenhuis kunnen onderzoekers nu vaststellen hoe gevoelig het gehoor van vogels is voor een bepaalde frequentie. Biologen hebben met deze techniek de grootte van het binnenoor van dinosaurussen archeopteryn, waar de vogels van afstammen, vergeleken met die van de Emoe. Beide hebben konden en kunnen niet goed horen. De uil is de grote uitzondering. Ze hebben in vergelijking met de grootte van het lichaam een enorm groot slakkenhuis en daarbij hebben ze ook nog een groot aantal haarcellen. De Kerkuil weegt ongeveer 370 gram het basilair membraam is 9 millimeter en heeft 16.000 haarcellen. Dat is wel drie keer zoveel als je zou verwachten met dat gewicht. De Kerkuil heeft dus een zeer goed gehoor. Het vierde verschil is: Bij vogels worden de haarcellen in het slakkenhuis regelmatig vervangen. Bij ons en andere zoogdieren gebeurt dat niet. De haarcellen in het binnenoor die de elektrische impulsen omzetten in geluid zijn teer en kunnen makkelijk beschadigd worden door hard geluid, wat zo is bij zoogdieren. Bij vogels is het anders. Bij hen worden de haarcellen regelmatig vervangen. Daarnaast hebben vogels, zo lijkt het, minder last van hoorschade door harde geluiden. Op dit moment wordt veel onderzoek gedaan op dit gebied. Als we weten hoe het bij vogels in zijn werk gaat bij het vervangen van de haarcellen kunnen we waarschijnlijk doofheid genezen.

Het vijfde verschil is: het gehoor van een vogel verandert in de loop van het jaar. Van de geslachtsklieren weten we dat die kleiner worden buiten het voortplantingsseizoen. De dag lengte is hierin een belangrijke factor. In de jaren zeventig van de vorige eeuw is ontdekt dat ook delen van de hersenen veranderen in de loop van het jaar. De hersendelen van de mannetjes die de zang aansturen en produceren slinken aan het eind van het broedseizoen en nemen in het voorjaar weer toe. Hersenen zijn een orgaan dat veel energie kost. Voor een vogel is het van belang om delen van de hersenen die je op dat moment niet of minder nodig hebt in spaarstand te zetten. Die delen van de hersenen worden dan kleiner. In onze gematigde streken wordt er vooral gezongen in het voorjaar om zich te kunnen voortplanten en territorium afbakening. Op deze wijze kost het minder energie en door het minder gewicht is het vliegen makkelijker. In die periodes dat er gezongen moet worden zijn de hersenen het gevoeligst. Dat is ook de tijd dat het gehoor optimaal moet werken. De mannetjes moeten goed kunnen horen om andere mannetjes te kunnen weren die nog geen territorium hebben. Deze mannetjes zijn de grootste bedreiging voor hem. De vrouwtjes moeten de zang van de mannetjes goed kunnen kwalificeren om de beste man te kiezen voor

Matkop
(*Parus montanus*)

haar jongen. Hoe beter de man is, hoe beter de jongen zijn die het vrouwtje wil voort brengen. Het geluidsspectrum van vogels ligt tussen de 200 – 900 Hertz. De frequentie die de vogel voortbrengt is ook de frequentie waar de vogel het gevoeligst voor is. om te horen wat een potentiële bedreiger is, om voedsel te zoeken en het identificeren van soortgenoten en andere vogels moeten ze kunnen horen waar een geluid vandaan komt, dus onderscheid kunnen maken tussen geluiden die er toe doen en welke niet. Daarbij is ook van belang om achtergrond geluiden te kunnen onderscheiden van de andere geluiden. Geluiden die veel op elkaar lijken moet de vogel ook

kunnen onderscheiden. De kop van een vogel is relatief klein, die van een Kolibrie en Goudhaantje zijn heel klein. Dat zou betekenen dat kleine vogels moeilijker weten waar geluiden vandaan komen. Als de afstand tussen de oren één cm is dan is het tijdsverschil tussen de oren erg klein zo'n 35 miljoenste seconde. Kleine vogels hebben twee manieren om dit probleem aan te pakken. De eerste manier om hun veel te bewegen waardoor ze hun lichaamsoppervlak groter maken, dan kunnen ze de tijdsverschillen beter waarnemen en het geluid bereikt beter de oren.

De tweede manier, ze vergelijken de kleine verschil in tijd die de geluiden die de oren bereiken. Ook het soort geluid is van belang om te bepalen waar de geluiden vandaan komen. Hier maken ze gebruik van als ze met elkaar communiceren. Het is bijvoorbeeld al langer bekend dat Lijsters en Mezen een "Siep" geluid maken als een Havik overvliegt. Doordat dit geluid een hoge frequentie heeft, 8 KHz, wordt dit geluid niet gehoord door de bedreiger in dit geval de Havik. De bedreigers van kleine vogels zijn meestal groter dan de bedreigde. Grote vogels kunnen hoge geluiden minder goed waarnemen. Het is frappant en interessant dat deze geluiden bij veel soorten gelijk klinken. De meeste Uilen zijn daar een uitzondering op met betrekking tot hun gehoor. Als je de veren weg dekt blijft er een kleine kop over met grote oopeningen die ze met een huidflap kunnen afsluiten. Rond om de oopening bevinden zich stugge veren. Ook staan de oopeningen niet even hoog aan beide kanten van de kop. De vorm van de gehele kop is als een reflector die het geluid naar de oopening toe leidt. Uilen jagen volledig op hun gehoor.

's-Nachts en onder de sneeuw vangen ze hun prooien volledig en alleen op hun gehoor. Doordat de oopening op verschillende hoogtes zitten van de kop, kunnen ze beter bepalen waar het geluid vandaan komt. Een ander opmerkelijk kenmerk van Uilen is dat zowat geen geluid maken bij het vliegen. Hun vleugelslag maakt een zeer laagfrequent geluid, 1 Hz. Hierdoor kunnen ze bij de jacht op muizen de muis horen ritselen in de begroeiing of onder de sneeuw.

Vogels leren de geluiden van hun ouders al herkennen in het ei, zodat ze hun ouders al goed kennen aan hun geluid als ze op de wereld komen. In vogelkoloniën komt dit vroegtijdig leren kennen van de geluiden van de ouders goed van pas bij de kakofonie van geluiden in zo'n kolonie. Het gaat hierbij niet alleen om het horen van het versies ouders, maar ook om de geluiden die ze moeten selecteren van andere vogels, soortgenoten en andere soorten, om hun heen. De geluiden die er niet toe doen te kunnen beoordelen als niet belangrijk en deze dan uitfilteren en negeren om hun jong terug te kunnen vinden.

Dit systeem wordt door de meeste vogels gehanteerd. Ook vogels die niet in kolonies leven gebruiken dit systeem. Denk maar eens aan een vroege morgen in de lente. Wat voor vogels hoor je dan niet door elkaar kwetteren en zingen. Toch worden partners en jongen meestal gevonden in deze warboel van geluiden. Het gaat hierbij niet alleen om soortherkenning maar ook om individu herkenning. En dan moeten ook nog eens de straatgeluiden, fabrieksgeluiden enz. genegeerd worden. Voor zeevogels moet het geruis van de zee genegeerd worden, voor rietvogels het geruis van het riet enz. In de jaren zeventig van de vorige eeuw is voor het eerst onderzoek gedaan naar het effect van afstand van geluid op de vogelzang. Deze afstand wordt attenuatie genoemd. De sterkte van geluid die de vogel hoort wordt niet alleen beïnvloed door de afstand, maar ook door de vorm van het habitat waarin de vogel leeft. In bossen wordt geluid gedempt door boomblad, in open gebied is de demping minder. Bij open water is de demping minder dan bij water dat omgeven is door rietkragen.

Laagfrequente geluiden dragen bijvoorbeeld beter in het regenwoud dan hoogfrequente geluiden. Vogels hebben zich hierop aangepast. Vogels die in bossen leven maken geluiden die laagfrequent zijn,

vogels die in openterrein leven maken geluiden die hoger van frequentie zijn. Dit is ook de oorzaak van het geluid van bijvoorbeeld de Roerdomp dat heel ver draagt. Hij leeft in dicht begroeid rietgebied. Zelfs vogels van dezelfde soort die in openterrein of dicht begroeid terrein leven is verschil in de frequentie waar te nemen in hun zang. In dicht begroeid terrein brengen ze laag frequente geluiden voort en op openterrein hoog frequente geluiden. Doordat ze steeds meer in stedelijk gebied voorkomen is er recentelijk onderzoek gedaan of vogels hun gehoor kunnen afstemmen op achtergrond geluiden. Nachtegalen bijvoorbeeld zingen met meer geluid, harder, als ze in een stad als Berlijn leven dan nachtegalen die op het platte land leven. Het is zelfs zo dat de Nachtegalen van Berlijn harder zingen in de tijd van de verkeersspits dan in het weekeind als er minder verkeer is. koolmezen gaan niet harder zingen als ze in de stad leven maar veranderen de frequentie van hun zang, de toonhoogte, om tegen het

stadslawaai op te kunnen. Ze willen hoorbaar blijven voor de soortgenoten en hun concurrenten.

Dus vogels kunnen zeker rekening houden met achtergrond geluiden en passen zich er op aan. vogels kunnen aan de hardheid van het geluid bepalen of een andere vogel dichtbij is of veraf. Dit is voor de vogel een indicatie voor wel of geen bedreiging. In de jaren veertig van de vorige eeuw is de sonograaf, een apparaat dat geluid in beeld weergeeft, ontdekt. Hierdoor zijn de studies naar de zang van vogels enorm vooruit gegaan. De geluiden die vogels voortbrengen zijn nu makkelijker met elkaar te vergelijken. Vogels kunnen beter onderscheid maken tussen geluiden dan de mens. Een Noord-Amerikaanse Nachtzwaluw (Whipoorwill) heeft een zang van drie noten dacht men. Door analyse met de sonograaf ontdekte men dat de zang van deze Nachtzwaluw uit vijf noten bestaat. Dat vogels hele kleine details in de zang van elkaar kunnen onderscheiden is aan de hand van onderzoek aan de zang van Kanaries vastgelegd. Als het mannetje Kanarie zingt voor een vrouwtje in de periode dat ze eieren legt, reageert het vrouwtje vaak door meteen in elkaar te duiken in de houding dat ze bevrucht wil worden.

advertentie

Dierenspecialzaak

Kees de Boer

zaden-voeders-kooien-kweekbenodigdheden-vogels

Wij leveren u het beste voer

inkoop verkoop inruil

**Kanaries - Europese cultuurvogels - Tropische vogels
Parkietachtigen
Kwartels en insecteneters**

Poststraat 21 – 1401 EX Bussum

Telefoon: 035-6910230 Mobiel: 06-23853014

Kijk ook op de website

www.dierenspecialzaakkeesdeboer.nl

Uit analyse blijkt dat het deel van zijn lied dat haar tot die houding beweegt een serie snel wisselende hoog- en laagfrequente elementen is die geproduceerd worden door de linker- dan wel de rechterkant van de syrinx (zangorgaan van vogels). Dit gebeurt zeventien keer per seconde. Wij horen dat als continue triller. De vrouwtjes van de Kanarie horen uit welke toon de zang is opgebouwd. In Ecuador leven een soort Nachtzwaluwen, de vetvogel, die voor hun oriëntatie echolocatie gebruiken. Ook bij deze vogels speelt het gehoor een belangrijke rol. De vogels zenden hoogfrequente geluiden uit die weerkaatst worden en opgevangen door hun gehoororgaan. Zo weten ze feilloos te vliegen zonder ergens tegen aan te vliegen. Ook een Zuidoost Aziatische Gierzwaluw maakt gebruik van echolocatie bij het vliegen. Zo werkt het gehoor van vogels zo ver we nu weten. De voorbeelden hoe bepaalde vogelsoorten het gehoororgaan gebruiken geeft aan hoe complex dit orgaan is van vogels. Het zoveelste feit hoe uniek vogels zijn.

Referentie:

Oorspronkelijke titel: Bird sense. What it's like to be a Bird.

Schrijver: Tim Birdhead.

Nederlandse titel: Zintuigen van vogels.

Vertaald door: Pon Ruiter.

Uitgever Nederlandse vertaling: De bezige bij.

ISBN: 978 90 234 7724 2

advertentie

Trimsalon de Boerderij

Voor elke hond van klein tot groot

DHR J.D. BULTJE

GEDIPLOMEERD HONDENTRIMMER

POULENCSTRAAT 19 – 1323 GK ALMERE – TEL: 06-38754639

Broedrijp maken van de kweekvogels

Voor velen onder ons breekt de mooiste tijd van het jaar weer aan. Voor hen is het kweken met vogels één van de spannendste momenten van het jaar in de kanariesport. Geen wonder natuurlijk. De vogels zien nestelen, het broeden en het zien opgroeien van de nestjongen tot takkelingen is een waar feest. Ieder jaar kijken we weer vol bewondering naar de mogelijkheden van de natuur.

Maar het broeden met vogels kan ons ook het plezier in de liefhebberij wegnemen als het niet gaat zoals wij menen dat het zou moeten gaan. Kanaries kweken is leuk, als het in deze periode loopt zoals wij vooraf hadden gepland. De verrassing is telkens weer dat het bij enkele koppels niet gaat zoals gepland. Of bij alle koppels niet zoals gepland. De vogels blijven de baas is me regelmatig te verstaan gegeven. De basis voor een vruchtbare kweektijd ligt in de voorbereiding. Feitelijk begint de voorbereiding van de vogels op de kweektijd al direct na afloop van de vorige broedperiode. Een goede verzorging van de vogels moet het gehele jaar centraal staan. In de rustperiode (die gelegen is vanaf het einde van de ruiperiode tot aan de aanloop naar de kweektijd) blijven de vogels op een maximale daglengte van 10 uur. Bij deze lengte van de dag zullen de hormonen van de kanaries die noodzakelijk zijn in de kweektijd, in rusttoestand blijven. De vogel zelf heeft voldoende tijd om te eten. De dieren vallen niet in de rui en gaan geen eitjes leggen. Tenminste, zolang we van schakelklok of automatische licht-diminstallatie afblijven. Dat is namelijk zeer belangrijk; regelmaat met het licht. Niet naar behoefte maar wat aan de lichtknop rommelen. Dat zal je al snel bezuren. Een goed doordacht plan maken in voorbereiding naar de kweek toe en je daaraan houden. Zorg er ook voor dat het gedurende de nacht voldoende donker is in de vogelruimte en geen licht van de burens of straatverlichting dat de hele nacht naar binnen schijnt.

Er zijn diverse manieren om uw vogels "broed- of kweekrijp" te maken. Bij alle manieren hoort op de eerste plaats een juiste verzorging met een prima voeder. Eerst zal ik u vertellen hoe ik met licht werk. We beginnen vanaf 10 uur licht per dag. Zes weken voor dat ik de vogels in de broedkooi wil plaatsen, verhoog ik het licht tot 10 ½ uur per dag. Drie of vier dagen later komt er weer een ½ uur bij. Dat betekent dat de vogels al 11 uur licht hebben per dag. Een week na de eerste aanpassing van de klok doen we er weer een ½ uur bij, waarna we drie dagen later de klok op 12 uur licht zetten. Zo maken we zes weken achtereen de dag één uur per week langer. In die zes weken zijn we dan van 10 uur licht naar 16 uur licht gegaan. Houd in de tijd dat u aan de knoppen draait rekening met het feit dat einde maart reeds de zomertijd ingaat. Mocht u de klok –in wintertijd- tot 's avonds tien uur aanlaten, betekent het dat in zomertijd de klok al tot elf uur aan zal staan. Mocht u iedere avond om half elf naar bed willen -of moeten- heeft u een probleem.

Zet u dan de klok –in wintertijd- tot 's avonds 9 uur.

In die zes weken dat u het licht opvoert zijn mannen en poppen gescheiden van elkaar. De mannen blijven in de verblijven zo dicht mogelijk bij het licht (in mijn geval de hoogste kooien), de poppen in de wat donkere ruimtes. Op die manier zullen mannen en poppen ongeveer tegelijkertijd in de juiste stemming zijn. Na een week of vijf kunt u wat nestmateriaal bij de poppen in de kooi leggen. Als de meeste poppen dan met grote snorren nestmateriaal van de ene naar de andere stok vliegen (steeds maar weer), weet u dat het grote moment er aan komt. De mannen zullen vrijwel de gehele dag achter elkaar aan jagen en continu hun liedje laten horen. Soms moet u zelfs enkele mannen apart zetten om bloedvergieten te voorkomen. Als we ervan overtuigd zijn dat de vogels broed- of kweekklaar zijn gaat het grote spel beginnen.

De broedkooien maken we helemaal picobello schoon. Niet alleen met een sopje maar ook met een ontsmettend middel als dettol, bleek of halamid. **Virkon S** is op dit moment wel het krachtigste desinfectiemiddel dat in de handel is. Daarna insmeren of inspuiten met een insectendodend middel. Let op bij gebruik hiervan beschermingsmiddelen te gebruiken zoals mondkapje en handschoenen. Op dit moment is Exzolt het best werkende middel tegen bloedluis. Te gebruiken via het drinkwater van de vogels (1 ml op 2 liter water) herhalen na 7 dagen. Na twee maanden de behandeling herhalen. Exzolt is *onder andere* verkrijgbaar bij Trigenio (Dr. Coutteel) en Avecur, Hardenberg (NL) [HYPERLINK "mailto:info@avecur.nl" info@avecur.nl](mailto:info@avecur.nl) .

Schone stokken en schone lades met welke bodembedekker dan ook. Ieder heeft zijn eigen mening over welke bodembedekker te gebruiken. In mijn kooien maak ik gebruik van ribbeltjeskarton met een dun laagje schelpenzand.

Welke voedingsmiddelen verstrekken we de vogels in voorbereiding op het broedseizoen? Op de eerste plaats natuurlijk een goede zaadmengeling. Niet te veel, waar te voor staat is zelden goed. Vanuit de rustperiode hadden de vogels betrekkelijk weinig zaad nodig. Nu we de dagen langer maken EN de vogels actiever worden hebben ze ook meer zaad nodig. Let daarop bij het vullen van de zaadbakken. In de rustperiode geef ik de vogels alle dagen eivoer echter zonder supplementen. Vanzelfsprekend krijgen de vogels met speciale behoeften wel wat ze nodig hebben, denk aan extra vitamine bijvoorbeeld voor de witte kanaries. Ook zes weken voor de kweek beginnen met een gift tarwekiemolie toevoegen aan het eivoer is een goede traditie. Dichter bij de kweektijd pas ik het eivoer langzamerhand aan. Afhankelijk van de behoefte kun je door het eivoer wat kleurversterkende middelen zoals luteïne of canthaxantine gaan mengen. Ook de hoeveelheid eiwitten kun je dan aanpassen. Winmix van Comed is -bijvoorbeeld- een prima product. Wel meng ik dat eivoer dan met wat gekookte zaden en een kleine hoeveelheid buffalowormen uit de diepvries.

Voorheen maakte ik het eivoer rul met rusk of couscous, tegenwoordig gebruik ik een Italiaans product, LOR Unifeed Vita.

In principe een volwaardig product, zonder de tekortkomingen van rusk en couscous. Unifeed mengen met water in de verhouding 1:1 (100 gram Unifeed op 100 cc water) wel langer laten inweken dan rusk of couscous. LOR Unifeed heeft ook nog een "onderhoudsvoer", Unifeed canarini mantenimento. Dit product zou een vervanger van kanariezaad kunnen/moeten zijn. Zelf gebruik ik het als "erbij" en bij de zeer jonge vogels om sneller zelfstandig te kunnen eten.

De zaden die ik kook zijn in de verhouding;

<i>Pirella wit</i>	<i>1 kg</i>
<i>Dari wit</i>	<i>1 kg</i>
<i>Dari rood</i>	<i>1 kg</i>
<i>Gepelde haver</i>	<i>2 kg</i>
<i>Katjang Idjoe</i>	<i>1 kg</i>
<i>Boekweit</i>	<i>1 kg</i>

Water aan de kook brengen, hoeveelheid benodigde zaad toevoegen, 10 minuten laten koken. Afkoelen en in de zeef goed naspoelen.

Als de poppen éénmaal op eitjes zitten, geven we maar minimaal eivoer. Slechts mondjesmaat om de pop niet te laten vervetten.

Als na de periode van zes weken alle vogels broedrijp zijn zetten we ze in de gereinigde broedkooien, nadat we de nagels waar nodig hebben geknipt. Ongerechtigheden in de bevedering halen we weg, lange of te lange broekbevedering knippen we korter zodat de bevruchting beter kan plaatsvinden. Een gebroken vleugel- of staartpen knip ik af tot een lengte dat de vogel er geen last meer van heeft. Uittrekken kan wel, maar dan gaat de pen opnieuw aangroeien. En eerlijk gezegd heeft de vogel nu de energie nodig om een aantal jongen groot te brengen. Als de bovensnavel erg lang is knip ik die ook een ietsje af. Dan kunnen ze later beter de jongen voeren, en/of ze beschadigen niet zo snel de eitjes.

Verstrekken van allerlei supplementen is tegenwoordig "een absolute must". Denk er wel om dat te veel eiwitten en vitaminen sneller problemen veroorzaakt dan te weinig eiwitten en vitaminen. Verstrekken van supplementen neemt nooit de plaats in van verstrekken van natuurlijke producten, bijvoorbeeld een appeltje, broccoli, lof, eitje, buffalowormpjes of pinky's enzovoort.

Veel succes!

Ringen bestellen

Heeft u er al aan gedacht ??

Heeft u uw ringen tijdig besteld??

Natuurlijk kan dat via onze website:

<http://www.vogelverenigingalmere.nl>

Nieuw: Vraag & Aanbod

Vraag&Aanbod is een nieuwe rubriek op onze website. In deze rubriek kun je gratis een advertentie plaatsen, over alles wat met onze vogel hobby te maken heeft. Maar... je moet wel lid zijn van de E.V.v.V.

Je bent op zoek naar dat ene koppeltje of je bent al lang op zoek naar dat ene kooitje. Of je wilt dat koppeltje of dat handige kooitje wel kwijt. Dan is het nu mogelijk om de juiste vogelliefhebbers te vinden voor jouw vraag en aanbod!

Dat lijkt me wel wat

Als je een advertentie wilt plaatsen hoef je alleen maar een mailtje te sturen naar:

Henk van Hulst, e-mail: materiaal@vogelverenigingalmere.nl , onder vermelding van Vraag&Aanbod.

Maak een korte omschrijving van je vraag en/of aanbieding, er kunnen eventueel ook één of meer foto's (JPG bestand) bij jouw advertentie geplaatst worden.

Vermeld altijd je kweeknummer je naam, e-mailadres en (eventueel) telefoonnummer.

Je advertentie blijft vier weken staan. Wil je dat de advertentie langer blijft staan, stuur dan een e-mail naar Henk van Hulst. Probeer het eens. Succes met Vraag & Aanbod!

De Arlequin Portugais.

In Nederland wordt dit ras Harlekijn genoemd en in principe is dit ook een correcte weergave van de betekenis van het Portugese woord Arlequin. Dit ras is in 2010 door de COM op de wereldshow in Matosinhos als postuurras erkend. Ik zal u niet vermoeien met de aanvangsmoeilijkheden en de misverstanden die zich bij de vertalingen hebben voorgedaan. Ik zal mij richten op de huidige stand van zaken en wat bekend is over de vererving. Een kleine inleiding daartoe wil ik wel geven.

Dit ras stond gelijk na de erkenning enorm in de belangstelling en zelden heeft een nieuw erkend ras zoveel stof doen opwaaien. In beginsel had de Harlekijn het uiterlijk van een bonte kleurkanarie en was er veel weerstand tegen. Waarom een postuurras erkennen dat er uit ziet als een bonte kleurkanarie met een wat mindere kuif? Van lieverlee is de standaard aangepast en met name de rubrieken kop, kuif, vorm en formaat zijn steeds belangrijker geworden. Mede daardoor kunnen wij onder de huidige standaard normen echt spreken van een postuurras.

Verschijningsvorm algemeen.

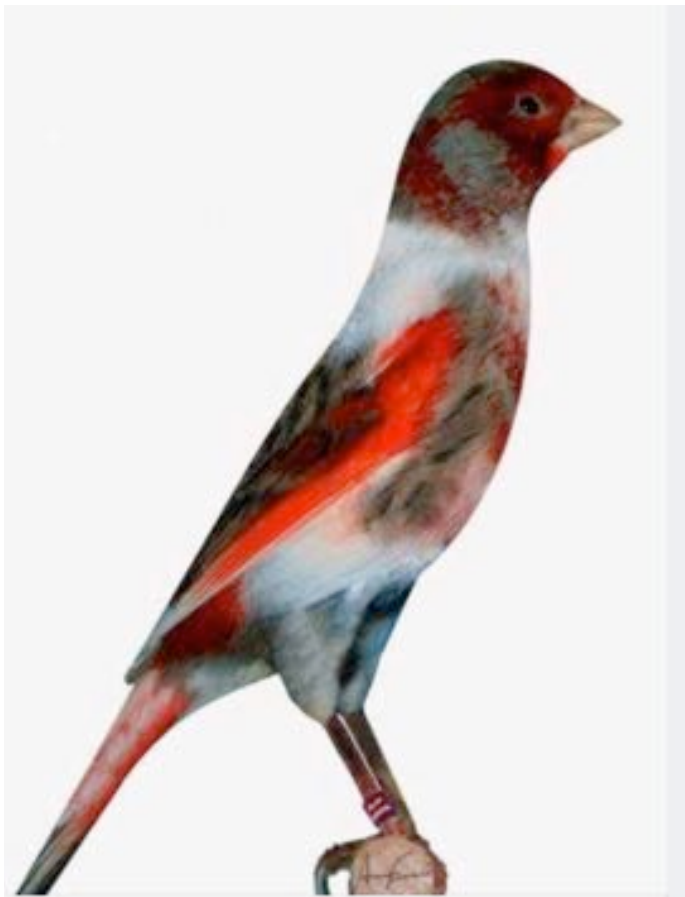
De Harlekijn heeft een verschijningsvorm die veel beginnende maar ook meer ervaren liefhebbers aanspreekt. Ook voor mensen die gewoon een mooie vogel in een kooi willen is de Harlekijn een aantrekkelijke verschijning. Je zou je kunnen afvragen hoe dat komt. Terugkijkend naar mijn beginjaren als fokker, wilde de visite altijd naar de vogels kijken. De meeste belangstelling werd dan altijd getrokken door de bonte Glosters en de lipochroom rode kleurkanaries. Zowel de bont- als de roodfactor zijn eigenschappen die in de Harlekijn zijn vertegenwoordigd. De Harlekijn is door zijn vele kleurschakeringen voor beginnende kwekers dus aantrekkelijk.

Voorzichtig mogen wij dan ook wel concluderen dat de Harlekijn voor de vogelsport in zijn algemeenheid en voor de kanariekweek in het bijzonder, een belangrijk ras kan worden. Echter de ook voor de leek aantrekkelijke verschijningsvorm is tegelijk ook de valkuil van dit ras. Namelijk ook de vogels die niet aan de standardeisen voldoen hebben een voor de leek aantrekkelijke verschijningsvorm. Door deze aantrekkelijke verschijningsvorm vinden ook die vogels gretig aftrek. Dit zou op zich niet zo'n probleem hoeven te zijn, als deze vogels verkocht zouden worden als bonte kanaries gekuifd en ongekufd. Helaas is dit lang niet altijd het geval. Vaak worden deze vogels als zijnde Harlekijn kanarie voor een behoorlijke prijs verkocht. Deze situatie zorgt voor een minder snelle ontwikkeling van dit ras naar de standaardnorm dan wenselijk is.

Standaard eisen.

Als wij de huidige standaard eisen onder de loep nemen, kunnen wij zien dat de Harlekijn de meeste punten kan behalen in de rubriek vorm, borst en vleugels 20 punten. Voor de kop/kuif, hals/nek, grootte, en kleur allen 15 punten. Het zwaartepunt bij het toekennen van punten zit dus duidelijk in het postuur. Wat niet wegneemt dat de kleur een belangrijke factor is. Immer het is juist de combinatie van drie kleuren of meer die ervoor zorgt dat dit ras ook voor beginnende kwekers zo aantrekkelijk is en bovendien in de oorsprong van dit ras wel de belangrijkste factor was. De vorm moet lang en slank zijn, de borst niet te vol, rug recht en de staart moet de ruglijn volgen. De kuif moet driehoekig zijn, met de nadruk op hoekig. Dat is heel iets anders als dat er zou staan dat de kuif de vorm van een driehoek moet hebben. Een kuif is een natuurproduct en zal dus nooit strakke lijnen volgen. Driehoekig houdt in dit geval in aan de voorkant wat smaller en aan de achterkant wat breder zodat een driehoekige vorm waarneembaar is. Hoewel de houding een 10 punten rubriek is draagt deze toch veel bij aan het algemeen beeld van de Harlekijn. Immers als een Harlekijn niet de juiste houding van 60 graden aanneemt zal ook de vorm niet goed waarneembaar zijn. Meestal zitten de Harlekijnen die minder goed aan de standaard voldoen te vlak op stok. Hierdoor toont de borst wat voller en toont de vogel in zijn geheel wat minder slank. Veel fouten bij de Harlekijnen zijn te vinden in de vorm, vaak is de borst te vol. Ook de lengte van de Harlekijn verdient nog aandacht, de meeste vogels halen de 16 cm niet. Waarschijnlijk is het echter beter eerst aan de juiste vorm en houding te werken en daarna pas van lieverlee dit ras proberen te vergroten.

Genetica

In zijn algemeenheid is er over de genetica van postuurkanaries weinig bekend, bij de gefriseerde rassen begint heel langzaam wat in beeld te komen. Maar bij de gekuifde rassen bestaan bijvoorbeeld nog wel wat meningsverschillen. Zo bestaat bij veel kwekers nog steeds het idee dat uit twee gekuifde vogels nooit een gladkop kan worden gekweekt. Ik zal kort een omschrijving geven wat er gebeurt als er twee gekuifde vogels aan elkaar gekoppeld worden.

De formule van een gekuifde vogel is $K+ K$, zowel man als pop. Paar je twee gekuifde vogels aan elkaar kan $K+$ dus koppelen aan $K+$ of K . Een keer $K+$ en een keer K geeft een gekuifde nakomeling, K met K een niet gekuifd jong. Als $K+$ en $K+$ bij elkaar komen hebben we in theorie een homozygoot gekuifde nakomeling, in de praktijk blijkt een dubbelfactorige kuif de letaalfactor te veroorzaken. Duidelijk is dan ook dat uit twee gekuifde vogels wel degelijk een gladkop nakomeling geboren kan worden. Raadzaam is een dergelijke koppeling niet omdat één op de vier nakomelingen de letaalfactor bezit en dus niet levensvatbaar is. Dus ook bij de Harlekijn is het verstandig een kuif aan een gladkop te koppelen. Houding en vorm vererven intermediair, zeker is dat de beste kans om nakomelingen te kweken die goed meedoen in deze rubrieken, te kweken uit ouderkoppels die beide eigenschappen goed bezitten. Dan nog kan het gebeuren dat het kweekresultaat niet alleen toppers in de nakweek geeft. Selectie en kwekersinzicht is dan waarmee we verder kunnen komen. In een dergelijk geval is het mogelijk om dit met lijnenteelt vast te leggen.

De kleur

De Harlekijn is een bonte mozaïek vogel. Het rood en wit van de mozaïekfactor zijn de lipochroom kleuren. De bontheid wordt veroorzaakt door een evenredige verdeling van de melanine kleuren. De inbreng van de mozaïekfactor zorgt voor een evenredige verdeling van het rood en wit. Om te zorgen dat de witte velden goed helder blijven mag er geen intensieve vogel van een ander ras in gekweekt worden omdat de intensieffactor de mozaïekfactor belet. De witte veervelden worden dan rood. Het bonte melanine patroon vererft intermediair. Dat wil zeggen dat als twee vogels met een goed bont patroon aan elkaar gekoppeld worden de uitkomst van de jongen 50% gelijk aan de ouders, 25% overwegend lipochroom en 25% overwegend melanine is. Het beste kweek resultaat qua kleur komt daardoor uit overwegend lipochroom gekoppeld aan overwegend melanine. Het resultaat van een dergelijke koppeling is 100% bont. Mijn voorspelling voor dit ras is dat zodra het kaf van het koren gescheiden is, dit in grotere aantallen gekweekt gaat worden. Door zijn aantrekkelijke verschijningsvorm kan de Harlekijn best weleens wat nieuwe leden aantrekken.

Jos Wokke

Sipkema Installatiebedrijf

voor alle loodgieters-, verwarmings- en
onderhoudswerkzaamheden

Stefan Sipkema

Tartinistraat 5 1323 AR Almere

Telefoon: 036 84 43 711

Mobiel: 06 29 607 808

Mail: contact@sipkemainstallatiebedrijf.nl

Website: www.sipkemainstallatiebedrijf.nl

PRAAT ENTHOUSIAST
OVER
ONZE VOGELVERENIGING
MAAK UW KENNISSEN
en
FAMILIE-LEDEN

LID
of
DONATEUR